

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบแฉ่งลอยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบแฉ่งลอย ในด้านความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติ ตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ แบ่งเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบแฉ่งลอย ตอนที่ 3 ทักษะคิดเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบแฉ่งลอย ตอนที่ 4 การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบแฉ่งลอย กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 500 คน เป็นนักเรียนชาย 256 คน นักเรียนหญิง 244 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เอสพีเอสเอสเอ็กซ์ (SPSS-X Release 2.1) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบ ความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบแฉ่งลอยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยการทดสอบค่า "เอฟ" (F-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 500 คน เป็นนักเรียนชาย 256 คน นักเรียนหญิง 244 คน นักเรียนทั้งหมด ส่วนใหญ่มีอายุ 12 ปี รองลงมา อายุ 13 ปี ส่วน

ใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา รองลงมาอยู่กับมารดา ส่วนใหญ่ได้รับเงินค่าอาหารในแต่ละวันมากกว่า 20 บาท รองลงมาประมาณ 15-20 บาท แหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับ “การเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอย” ส่วนใหญ่ได้รับจากบิดา-มารดา หรือผู้ปกครอง รองลงมาจาก โรงเรียน

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา เป็นนักเรียนชาย 137 คน นักเรียนหญิง 111 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 12 ปี รองลงมาอายุ 13 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาศาสนาคริสต์ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา รองลงมาอยู่กับมารดา ส่วนใหญ่ได้รับเงินค่าอาหารในแต่ละวันประมาณ 15-20 บาท รองลงมามากกว่า 20 บาท แหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับ “การเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอย” ส่วนใหญ่ได้รับจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง รองลงมา โรงเรียน

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา เป็นนักเรียนชาย 104 คน นักเรียนหญิง 120 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 12 ปี รองลงมาอายุ 11 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา รองลงมาอยู่กับบิดา ส่วนใหญ่ได้รับเงินค่าอาหารในแต่ละวัน มากกว่า 20 บาท รองลงมา ประมาณ 15-20 บาท แหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับ “การเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอย” ส่วนใหญ่ได้รับจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง รองลงมา โรงเรียน

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา เป็นนักเรียนชาย 15 คน นักเรียนหญิง 13 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 12 ปี รองลงมาอายุ 13 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา รองลงมาอยู่กับมารดา ส่วนใหญ่ได้รับเงินค่าอาหารในแต่ละวันมากกว่า 20 บาท รองลงมา 15-20 บาท แหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับ “การเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอย” ส่วนใหญ่ได้รับจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง รองลงมา โรงเรียน

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่บิดามีอาชีพ รับจ้างทั่วไป รองลงมา ค้าขาย เล็กน้อย มารดามีอาชีพค้าขายเล็กน้อย รองลงมารับจ้างทั่วไป ผู้ปกครอง (กรณีไม่ได้อยู่กับบิดา

มารดา) ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร รองลงมาค้าขายเล็กน้อย และพนักงานบริษัทห้างร้าน ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาทต่อเดือน รองลงมาประมาณ 5,001-8,000 บาทต่อเดือน

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่บิดามีอาชีพ รับจ้างทั่วไป รองลงมา ค้าขายเล็กน้อย มารดาส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายเล็กน้อย รองลงมารับจ้างทั่วไป ผู้ปกครอง (กรณีไม่ได้อยู่กับบิดามารดา) ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร รองลงมารับจ้างทั่วไป ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 5,001-8,000 บาทต่อเดือน รองลงมาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาทต่อเดือน

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่บิดามีอาชีพ รับจ้างทั่วไป รองลงมา ค้าขายเล็กน้อย มารดาส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายเล็กน้อย รองลงมารับจ้างทั่วไป ผู้ปกครอง (กรณีไม่ได้อยู่กับบิดามารดา)ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร รองลงมาทำงานบริษัท ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาทต่อเดือน รองลงมาประมาณ 5,001-8,000 บาทต่อเดือน

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่บิดามีอาชีพ รับจ้างทั่วไป รองลงมาทำงานบริษัท มารดาส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ รองลงมารับจ้างทั่วไป ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 8,001-15,000 บาทต่อเดือน รองลงมาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาทต่อเดือน

2. ความรู้ และการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหวานเร่แฝงลอย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้ในระดับดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา และสูงกว่ามัธยมศึกษา มีความรู้ในระดับดี

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อความรู้ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้ในระดับดีมาก มีจำนวน 9 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้

ข้อ 1 อาหารหยาบเร่งแผลลยคืออะไร

ข้อ 9 นักเรียนควรเลือกรับประทานอาหารข้อใด

ข้อ 2 ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง

ข้อ 6 อาหารหยาบเร่งแผลลยที่วางขายตามเขตก่อสร้าง (ถนน/อาคาร) อาจปนเปื้อนสิ่ง

ใด

ข้อ 10 ไม่ควรใช้สีประเภทใดผสมอาหารหยาบเร่งแผลลย

ข้อ 4 อาหารหยาบเร่งแผลลยที่มีแมลงวันตอม อาจทำให้เกิดโรคใด

ข้อ 15 ภาชนะที่ใส่อาหารหยาบเร่งแผลลยมักมีอันตรายเพราะเหตุใด

ข้อ 5 อาหารหยาบเร่งแผลลยที่วางขายตามถนนใหญ่ อาจปนเปื้อนกับสารใดมากที่สุด

ข้อ 16 การรับประทานอาหารหยาบเร่งแผลลย อาจทำให้เกิดโรคได้ เพราะ

ข้อความรู้ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง จำนวน 2 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 17 ข้อใด ไม่ใช่ สาเหตุที่ทำให้ผลไม้สดที่เข็นขายตามหยาบเร่งแผลลย มักมีปัญหาเรื่องเชื้อรา

ข้อ 3 การรับประทานอาหารหยาบเร่งแผลลยเป็นประจำอาจทำให้เกิดโรคใด

ข้อความรู้ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีความรู้ในระดับดีมาก จำนวน 9 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 2 ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง

ข้อ 1 อาหารหยาบเร่งแผลลยคืออะไร

ข้อ 9 นักเรียนควรเลือกรับประทานอาหารข้อใด

ข้อ 10 ไม่ควรใช้สีประเภทใดผสมอาหารหยาบเร่งแผลลย

ข้อ 6 อาหารหยาบเร่งแผลลยที่วางขายตามเขตก่อสร้าง (ถนน/อาคาร) อาจปนเปื้อนสิ่ง

ใด

ข้อ 4 อาหารหยาบเร่งแผลลยที่มีแมลงวันตอม อาจทำให้เกิดโรคใด

ข้อ 5 อาหารหยาบเร่งแผลลยที่วางขายตามถนนใหญ่ อาจปนเปื้อนกับสารใดมากที่สุด

ข้อ 15 ภาชนะที่ใส่อาหารหยาบเร่งแผลลยมักมีอันตรายเพราะเหตุใด

ข้อ 16 การรับประทานอาหารหยาบเร่งแผลลย อาจทำให้เกิดโรคได้ เพราะเหตุใด

ข้อความรู้ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีความรู้ที่อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง จำนวน 2 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 3 การรับประทานอาหารหยาบแฉะลอยเป็นประจำอาจทำให้เกิดโรคใด

ข้อ 17 ข้อใด ไม่ใช่ สาเหตุที่ทำให้ผลไม้สดที่เงินขายตามหยาบแฉะลอย มักมีปัญหาเรื่องเชื้อรา

ข้อความรู้ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความรู้ที่อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 10 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 1 อาหารหยาบแฉะลอยคืออะไร

ข้อ 6 อาหารหยาบแฉะลอยที่วางขายตามเขตก่อสร้าง (ถนน/อาคาร) อาจปนเปื้อนสิ่งใด

ข้อ 8 อาหารหยาบแฉะลอยที่ปิ้ง/ย่าง ไฟแรงจนไหม้เกรียม ถ้ารับประทานอาจได้รับสารใด

ข้อ 9 นักเรียนควรเลือกรับประทานอาหารข้อใด

ข้อ 10 ไม่ควร ใช้สีประเภทใดผสมอาหารหยาบแฉะลอย

ข้อ 4 อาหารหยาบแฉะลอยที่มีแมลงวันตอม อาจทำให้เกิดโรคใด

ข้อ 2 ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง

ข้อ 15 ภาชนะที่ใส่อาหารหยาบแฉะลอยมักมีอันตรายเพราะเหตุใด

ข้อ 5 อาหารหยาบแฉะลอยที่วางขายตามถนนใหญ่ อาจปนเปื้อนกับสารใดมากที่สุด

ข้อ 16 การรับประทานอาหารหยาบแฉะลอย อาจทำให้เกิดโรคได้ เพราะเหตุใด

ข้อความรู้ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความรู้ที่อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง จำนวน 2 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 17 ข้อใด ไม่ใช่ สาเหตุที่ทำให้ผลไม้สดที่เงินขายตามหยาบแฉะลอย มักมีปัญหาเรื่องเชื้อรา

ข้อ 3 การรับประทานอาหารหยาบแฉะลอยเป็นประจำอาจทำให้เกิดโรคใด

ข้อความรู้ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีความรู้ที่อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 11 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 6 อาหารหีบเร่แห้งลอยที่วางขายตามเขตก่อสร้าง (ถนน/อาคาร) อาจปนเปื้อนสิ่ง
ใด

ข้อ 8 อาหารหีบเร่แห้งลอยที่ปิ้ง/ย่าง ไฟแรงจนไหม้เกรียม ถ้ารับประทานอาจได้รับ
สารใด

ข้อ 9 นักเรียนควรเลือกรับประทานอาหารข้อใด

ข้อ 10 ไม่ควร ใช้สีประเภทใดผสมอาหารหีบเร่แห้งลอย

ข้อ 15 ภาชนะที่ใส่อาหารหีบเร่แห้งลอยมักมีอันตรายเพราะเหตุใด

ข้อ 1 อาหารหีบเร่แห้งลอยคืออะไร

ข้อ 2 ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง

ข้อ 4 อาหารหีบเร่แห้งลอยที่มีแมลงวันตอม อาจทำให้เกิดโรคใด

ข้อ 5 อาหารหีบเร่แห้งลอยที่วางขายตามถนนใหญ่ อาจปนเปื้อนกับสารใดมากที่สุด

ข้อ 16 การรับประทานอาหารหีบเร่แห้งลอย อาจทำให้เกิดโรคได้ เพราะเหตุใด

ข้อ 7 ลูกชิ้นที่กรอบและเค็งที่วางขายตามหีบเร่แห้งลอย มีสารใดเป็นส่วนประกอบ

ข้อความรู้ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีความรู้ในระดับที่ต้องปรับปรุง จำนวน 2 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 17 ข้อใด ไม่ใช่ สาเหตุที่ทำให้ผลไม้สดที่เงินขายตามหีบเร่แห้งลอย มักมีปัญหา
เรื่องเชื้อรา

ข้อ 3 การรับประทานอาหารหีบเร่แห้งลอยเป็นประจำอาจทำให้เกิดโรคใด

2.2 เมื่อเปรียบเทียบความรู้โดยส่วนรวม จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหีบเร่แห้งลอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความรู้มากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายข้อความรู้ที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา และต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีความรู้แตกต่างกันโดย นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความรู้ดีกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 3 ข้อ ได้แก่

ข้อ 8 อาหารหยาบแฉะแฉะที่ปิ้งหรือย่างไฟแรงจนไหม้เกรียม ถ้ารับประทานอาจได้รับสารใด

ข้อ 12 อาหารหยาบแฉะแฉะที่ใส่สีหรือสารเคมีไม่ถูกต้องหรือมากเกินไป อาจทำให้เกิดโรคใด

ข้อ 16 การรับประทานอาหารหยาบแฉะแฉะอาจทำให้เกิดโรคได้ เพราะเหตุใด

3. ทักษะคิด และการเปรียบเทียบทักษะคิดเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบแฉะแฉะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

3.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยส่วนรวมมีทักษะคิดอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษา ต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา สูงกว่ามัธยมศึกษา มีทักษะคิดอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทักษะคิดอยู่ในระดับดีมาก เป็นทักษะคิดด้านบวก จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 8 ควรจัดให้มีการสอนเรื่องอันตรายของอาหารหยาบแฉะแฉะในหลักสูตร

ข้อ 22 ควรมีการรณรงค์เรื่องความสะอาดเกี่ยวกับการประกอบอาหารหยาบแฉะแฉะ

รายข้อทักษะคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ไม่มีทักษะคิดอยู่ในระดับต้องปรับปรุง แต่มีอยู่ในระดับพอใช้ เป็นทักษะคิดด้านลบ จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 7 การซื้ออาหารหยาบแฉะแฉะรับประทานไม่ใช่เรื่องเสียหาย

ข้อ 1 อาหารหยาบแฉะแฉะซื้อได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว

รายข้อทักษะคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา พบว่า มีทักษะคิดอยู่ในระดับดีมาก เป็นทักษะคิดด้านบวก จำนวน 1 ข้อ ดังนี้

ข้อ 8 ควรจัดให้มีการสอนเรื่องอันตรายของอาหารหยาบแฉะแฉะในหลักสูตร

รายชื่อทัศนคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา พบว่า ไม่มีทัศนคติอยู่ในระดับต้องปรับปรุง แต่มีอยู่ในระดับพอใช้ เป็นทัศนคติด้านลบ จำนวน 1 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 อาหารหาบเร่แผงลอยซื้อได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว

รายชื่อทัศนคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา พบว่า มีทัศนคติอยู่ในระดับดีมาก เป็นทัศนคติด้านบวก จำนวน 1 ข้อ ดังนี้

ข้อ 22 ควรมีการรณรงค์เรื่องความสะอาดเกี่ยวกับการประกอบอาหารหาบเร่แผงลอย

รายชื่อทัศนคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา พบว่า ไม่มีทัศนคติอยู่ในระดับต้องปรับปรุง แต่มีอยู่ในระดับพอใช้ เป็นทัศนคติด้านลบ จำนวน 1 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 อาหารหาบเร่แผงลอยซื้อได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว

รายชื่อทัศนคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา พบว่า มีทัศนคติอยู่ในระดับดีมาก เป็นทัศนคติด้านบวก จำนวน 5 ข้อ ดังนี้

ข้อ 8 ควรจัดให้มีการสอนเรื่องอันตรายของอาหารหาบเร่แผงลอยในหลักสูตร

ข้อ 22 ควรมีการรณรงค์เรื่องความสะอาดเกี่ยวกับการประกอบอาหารหาบเร่แผงลอย

ข้อ 17 อาหารหาบเร่แผงลอยที่ขายตามข้างถนนมีโอกาสน่าที่ผู้่นละอองปนเปื้อนได้

ข้อ 23 การเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอยควรคำนึงถึงอันตรายที่อาจได้รับจากการปรุงอาหาร สารปรุงอาหาร

ข้อ 19 อาหารหาบเร่แผงลอยที่ปิ้งหรือย่างไฟแรงจนไหม้เกรียมทำให้เป็นอันตราย

รายชื่อทัศนคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา พบว่า ไม่มีทัศนคติอยู่ในระดับต้องปรับปรุง แต่มีอยู่ในระดับพอใช้ เป็นทัศนคติด้านลบ จำนวน 2 ข้อ ดังนี้

ข้อ 7 การซื้ออาหารหาบเร่แผงลอยรับประทานไม่ใช่เรื่องเสียหาย

ข้อ 1 อาหารหาบเร่แผงลอยซื้อได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว

3.2 เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติโดยส่วนรวม จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รายข้อทัศนคติที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา และสูงกว่ามัธยมศึกษา มีทัศนคติแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีทัศนคติดีกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา และมัธยมศึกษา จำนวน 2 ข้อ เป็นทัศนคติด้านบวก ได้แก่

ข้อ 17 อาหารหาบเร่แผงลอยที่ขายตามข้างถนนมีโอกาสดูแลของปนเปื้อนได้

ข้อ 19 อาหารหาบเร่แผงลอยที่ปิ้งหรือย่างไฟแรงจนไหม้เกรียมทำให้เป็นอันตราย

รายข้อทัศนคติที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา และต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีทัศนคติแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีทัศนคติดีกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 1 ข้อ เป็นทัศนคติด้านบวก ได้แก่

ข้อ 19 อาหารหาบเร่แผงลอยที่ปิ้งหรือย่างไฟแรงจนไหม้เกรียมทำให้เป็นอันตราย

4. การปฏิบัติ และการเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่รับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยกับกลุ่มเพื่อน รองลงมา ครอบครัว ส่วนใหญ่ใส่ถุงนำไปรับประทานที่บ้าน รองลงมาที่ร้าน ส่วนใหญ่รับประทานเวลาตอนเย็น รองลงมาตอนเช้า ค่าใช้จ่ายที่ซื้อหรือรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยในแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่ใช้เงิน 6-10 บาท รองลงมา 11-15 บาท เหตุผลส่วนใหญ่ที่เลือกซื้อหรือรับประทาน สะดวก หาซื้อได้ง่าย รองลงมา ประหยัด ส่วนใหญ่เลือกรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยประเภทน้ำอัดลมทุกวัน รองลงมา ผลไม้สดและข้าวราดแกง ส่วนใหญ่ไม่เคยรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยประเภท ข้าวเหนียวปิ้ง รองลงมา ผลไม้ดองหรือแช่อิ่ม และน้ำหวานใส่สี

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่รับประทานกับกลุ่มเพื่อน รองลงมา

ครอบครัว ส่วนใหญ่ใส่งู้นำไปรับประทานที่บ้าน รองลงมาที่ร้าน ส่วนใหญ่รับประทานเวลาตอนเย็น รองลงมาตอนเช้า ส่วนใหญ่ค่าใช้จ่ายที่ซื้อหรือรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยในแต่ละครั้ง 6-10 บาท รองลงมา 11-15 บาท เหตุผลส่วนใหญ่ที่เลือกซื้อหรือรับประทาน สะดวก หาซื้อได้ง่าย รองลงมา ทั่วทั้งหัว ส่วนใหญ่เลือกอาหารหาบเร่แผงลอยประเภท ผลไม้สด ทุกวัน รองลงมา น้ำอัดลม และขนมปัง ส่วนใหญ่ไม่เคยรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยประเภท ข้าวเหนียวปิ้ง รองลงมา น้ำหวานใส่สี และผลไม้ดองแช่อิ่ม

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่รับประทานกับกลุ่มเพื่อน รองลงมา ครอบครัว ส่วนใหญ่ใส่งู้นำไปรับประทานที่บ้าน รองลงมาที่ร้าน ส่วนใหญ่รับประทานเวลาตอนเย็น รองลงมาตอนกลางวัน ส่วนใหญ่ค่าใช้จ่ายที่ซื้อหรือรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยในแต่ละครั้ง 6-10 บาท รองลงมา 11-15 บาท เหตุผลส่วนใหญ่ที่เลือกซื้อหรือรับประทาน สะดวก หาซื้อได้ง่าย รองลงมา ทั่วทั้งหัว ส่วนใหญ่เลือกอาหารหาบเร่แผงลอยประเภท น้ำอัดลม ทุกวัน รองลงมา ผลไม้สด และข้าวราดแกง ส่วนใหญ่ไม่เคยรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยประเภท ข้าวเหนียวปิ้ง รองลงมา น้ำหวานใส่สี และผลไม้ดองแช่อิ่ม

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่รับประทานกับกลุ่มเพื่อน รองลงมา ครอบครัว ส่วนใหญ่ใส่งู้นำไปรับประทานที่บ้าน รองลงมาที่ร้าน ส่วนใหญ่รับประทานเวลาตอนเย็น รองลงมาตอนกลางวัน ส่วนใหญ่ค่าใช้จ่ายที่ซื้อหรือรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยในแต่ละครั้ง 6-10 บาท รองลงมา 11-15 บาท เหตุผลส่วนใหญ่ที่เลือกซื้อหรือรับประทาน สะดวก หาซื้อได้ง่าย รองลงมา ทั่วทั้งหัว ส่วนใหญ่เลือกอาหารหาบเร่แผงลอยประเภท น้ำอัดลม ทุกวัน รองลงมา ผลไม้สด และไอศกรีม ส่วนใหญ่ไม่เคยรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยประเภท ข้าวเหนียวปิ้ง ผลไม้ดองหรือแช่อิ่ม รองลงมา ลูกชิ้นปิ้ง และน้ำหวานใส่สี

4.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา สูงกว่ามัธยมศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก แต่พบว่าอยู่ในระดับพอใช้ เป็นการปฏิบัติด้านลบ จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 1 นักเรียนรับประทานอาหารหยาบแฉะแฉะมากเกินไปเพียงใด

ข้อ 9 เวลาที่หิวมาก นักเรียนมักเลือกรับประทานอาหารหยาบแฉะแฉะประทังชีวิตไว้ก่อน

รายชื่อการปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา พบว่าไม่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก แต่พบว่าอยู่ในระดับพอใช้ เป็นการปฏิบัติด้านลบ จำนวน 4 ข้อ เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 6 นักเรียนซื้อหรือรับประทานอาหารหยาบแฉะแฉะที่ใช้ภาชนะสีฉูดฉาด

ข้อ 7 นักเรียนเลือกซื้อหรือรับประทานอาหารหยาบแฉะแฉะที่ปรุงสุกใหม่ๆ ร้อนๆ

ข้อ 1 นักเรียนรับประทานอาหารหยาบแฉะแฉะมากเกินไปเพียงใด

ข้อ 9 เวลาที่หิวมาก นักเรียนมักเลือกรับประทานอาหารหยาบแฉะแฉะประทังชีวิตไว้ก่อน

รายชื่อการปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา พบว่าไม่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก แต่พบว่าอยู่ในระดับพอใช้ เป็นการปฏิบัติด้านลบ จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 1 นักเรียนรับประทานอาหารหยาบแฉะแฉะมากเกินไปเพียงใด

ข้อ 9 เวลาที่หิวมาก นักเรียนมักเลือกรับประทานอาหารหยาบแฉะแฉะประทังชีวิตไว้ก่อน

รายชื่อการปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา พบว่าไม่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมากและระดับต้องปรับปรุง แต่พบว่าอยู่ในระดับดี เป็นการปฏิบัติด้านบวก จำนวน 8 ข้อ เป็นการปฏิบัติด้านลบ จำนวน 7 ข้อ รวมจำนวน 15 ข้อ เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 7.นักเรียนเลือกซื้อ/รับประทานอาหารหยาบแฉะแฉะที่ปรุงสุกใหม่ๆ ร้อนๆ

ข้อ 4.นักเรียนเลือกซื้อ/รับประทานอาหารหยาบแฉะแฉะที่มีภาชนะปกปิดอาหาร

ข้อ 13.นักเรียนมักเลือกรับประทานอาหารหยาบแฉะแฉะที่ปิ้งย่างไฟแรงๆ จนไหม้เกรียม

ข้อ 15.นักเรียนคำนึงคุณค่าทางโภชนาการก่อนเลือกซื้อ/รับประทานอาหารหาบเร่
แผงลอย

ข้อ 14.นักเรียนรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยที่ใส่สีหรือสารเคมีมาก ๆ

ข้อ 10.นักเรียนพยายามเลี่ยงไม่รับประทานอาหารหาบเร่แผงลอย

ข้อ 6.นักเรียนเลือกซื้อ/รับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยที่ใช้ภาชนะที่ดูสะอาด

ข้อ 8.นักเรียนคำนึงถึงอันตรายของอาหารหาบเร่แผงลอยก่อนตัดสินใจเลือกซื้อ/
รับประทานอาหารนั้นๆ

ข้อ 2.นักเรียนสังเกตสภาพแวดล้อมและสุขลักษณะของผู้ขายอาหารหาบเร่แผงลอย
ก่อนตัดสินใจซื้ออาหาร

ข้อ 3.นักเรียนเลือกซื้อ/รับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยที่ผู้ปรุงอาหารแต่งกาย
สะอาด ใส่หมวกคลุมผมและผ้ากันเปื้อน

ข้อ 5.นักเรียนสังเกตการทำความสะอาดของภาชนะและอุปกรณ์การปรุงอาหารหาบเร่
แผงลอยก่อนตัดสินใจซื้ออาหาร

ข้อ 11.อาหารหาบเร่แผงลอยมีอันตรายต่อร่างกายแต่นักเรียนยังเลือกซื้อ/ รับประทาน

ข้อ 12.ครอบครัวของนักเรียนมักรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยในเวลาว่างเสมอ

ข้อ 9.เวลาที่หิวมากๆ นักเรียนมักเลือกรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยประทังหิวไว้
ก่อน

ข้อ 1.นักเรียนรับประทานอาหารหาบเร่ แผงลอยอย่างน้อยเพียงใด

4.3 เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติโดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองพบว่า
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการ
บริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รายข้อการปฏิบัติที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษา
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา และสูงกว่ามัธยมศึกษา มีการปฏิบัติแตกต่างกันโดยนักเรียนที่ผู้ป
ครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีการปฏิบัติดีกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษา
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา และมัธยมศึกษา จำนวน 1 ข้อ เป็นการปฏิบัติด้านลบ ได้แก่

ข้อ 9.เวลาที่หิวมากๆ นักเรียนมักเลือกรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยประทังหิวไว้
ก่อน

รายข้อการปฏิบัติระหว่างนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาและต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีการปฏิบัติแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีการปฏิบัติดีกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 1 ข้อ เป็นการปฏิบัติ ด้านลบ ได้แก่

ข้อ 13. นักเรียนมักเลือกรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยที่ปิ้งย่างไฟแรงๆ จนไหม้เกรียม

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขออภิปรายในประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายข้อ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ระดับความรู้

1.1.1 เมื่อพิจารณาโดยรวม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเนื่องจาก

ประการแรก อาจเนื่องจาก ครูสอนดีขึ้น จากสถิติของกองวิชาการ สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร (2538) พบว่า ในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา ครูผู้สอนได้พัฒนาวุฒิการศึกษาสูงขึ้น โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวนมากถึง 11,202 คน คิดเป็นร้อยละ 86.05 และวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 2.48 จากการที่ครูผู้สอนมีการพัฒนาวุฒิการศึกษาสูงขึ้น ทำให้ครูผู้สอนมีความรู้มากขึ้น สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่แก่นักเรียนได้ดีขึ้น

จนทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่และบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด การปฏิบัติ เจตคติ และค่านิยมแก่นักเรียน เพื่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ และในปัจจุบันมีการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ซึ่งเน้นให้ครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการในการสอนในทุกวิชา ซึ่งวิธีการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ จะมีส่วนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เพราะนักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนมากยิ่งขึ้น นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นต่างๆ มากขึ้น อันเป็นผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ดังคำกล่าวของ สุชาติ โสมประยูร (2525) กล่าวว่า “วิธีการสอนมีความสำคัญมากพอๆ กับเนื้อหาที่จะสอน ครูจึงควรเลือกพิจารณาวิธีการสอน หรือกิจกรรมหลากหลาย ผสมผสานกันให้เหมาะสมกับโอกาส และสภาพของบทเรียน เพื่อให้บรรลุถึงปรัชญาการสอนสุขศึกษา คือ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียนรู้ และสามารถนำมาปฏิบัติจนเป็นนิสัย” และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัลไบรท์ (Albright, 1991) ซึ่งพบว่า การได้รับการสอนด้วยการเรียนรู้จากการทดลองหาประสบการณ์ ส่งผลต่อความรู้ในการรับประทานอาหารของนักเรียนมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับการสอนที่ไม่มีการจัดกิจกรรม พีร์คซีโอ (Peracchio, 1992) พบว่า นักเรียนแสดงความรู้ได้มากขึ้นเมื่อนักเรียนได้ชิมวิตามิน และผลการวิจัยของ ฉันทนา ลิ้มนิรันดร์กุล (2532) พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยการดูวิดีโอเทป และแจกเอกสารเกี่ยวกับเรื่องพิษภัยในอาหาร (สีผสมอาหาร) และให้ที่บ้านช่วยแนะนำ มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหลังการทดลองดีกว่าก่อนการทดลอง และจากการเก็บข้อมูลตามโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ มีอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนจำนวนมาก และทันสมัย ซึ่งจะช่วยเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และสนใจในบทเรียนมากขึ้น และนอกจากนี้ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) มีความยืดหยุ่นที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่น ได้จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในท้องถิ่น ซึ่งในปัจจุบันกรุงเทพมหานคร ได้จัดให้มีการณรงค์เรื่องความสะอาด ความปลอดภัย และคุณค่าของอาหาร โครงการพัฒนาสุขภาพิบาลอาหารริมบาทวิถี ทำให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารดีขึ้น ตระหนัก และกระตือรือร้นในการให้ความรู้แก่นักเรียนของตน ในการรู้จักเลือกรับประทาน ทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยอยู่ในระดับดี

ประการที่สอง อาจเนื่องจาก นักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดู และสั่งสอนจากบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้รับความรู้ และประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่อาศัยอยู่

กับบิดา มารดา ร้อยละ 75.80 ตลอดจนได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลือกซื้ออาหารหยาบเร่งแพงลอยจาก บิดา มารดา หรือผู้ปกครองถึงร้อยละ 80.00 และนอกจากนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้ปกครองของ นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่งแพงลอยจากการรณรงค์ โครงการสุขภาพบาล อาหารริมบาทวิถี ผ่านสื่อมวลชนสาขาต่างๆ ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารดังกล่าวดีขึ้น ส่งผลให้ผู้ปกครองสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้จากสื่อมวลชนเหล่านั้นให้กับนักเรียน ได้มากขึ้น จากเหตุผลข้างต้น จึงทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่งแพงลอย อยู่ในระดับดี

ประการที่สาม อาจเนื่องมาจากความเจริญทางเทคโนโลยีด้านต่างๆ ขยายตัว และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความเจริญทางด้านการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้เอง โดยการไ้ยืม ใ้้อ่านเองจากสื่อมวลชนแขนงต่างๆ และ ข้อมูลที่ได้รับส่วนใหญ่ถูกต้อง รวดเร็ว และทั่วถึง มีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น โทรทัศน์ วิทยุ วารสาร จุลสาร ป้ายนิเทศน์ต่างๆ จากการวิจัยครั้งนี้ก็พบว่า นักเรียนได้รับ ความรู้เกี่ยวกับการเลือกซื้ออาหารหยาบเร่งแพงลอย จาก โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และวารสาร คิดเป็นร้อยละ 48.60, 26.60, 16.00 และ 11.40 ตามลำดับ และในปัจจุบันมีการรณรงค์เรื่องความสะอาด ความปลอดภัย และ คุณค่าทางอาหารของอาหารหยาบเร่งแพงลอยโดยผ่านทางสื่อต่างๆ มากขึ้น จึงทำให้นักเรียนมีโอกาสได้รับความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่งแพงลอยจากสื่อต่างๆ มากขึ้น จึงทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่งแพงลอยอยู่ในระดับดี

1.1.2 เมื่อพิจารณาความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่งแพงลอยเป็นรายชื่อ จากผลการวิจัย พบว่า ข้อความรู้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ควรปรับปรุงความรู้ให้ดีขึ้น จำนวน 2 ข้อดังนี้

1. การรับประทานอาหารหยาบเร่งแพงลอยเป็นประจำทำให้เกิดโรคใด
2. สาเหตุที่ทำให้ผลไม้สดที่เงินตามหยาบเร่งแพงลอยมีปัญหาเรื่องเชื้อรา

เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจาก โรคที่เกิดจากรับประทานอาหารหยาบเร่งแพงลอยเป็นประจำนั้น ไม่ปรากฏผลทันตา พิษภัยที่เกิดจากวัตถุเจือปนและสิ่งปนเปื้อนต่างๆ ในอาหารนั้นจะค่อยสะสม ซึ่งบางครั้งอาจต้องใช้เวลาเป็นปีๆ จึงถือว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัว ทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญในเรื่องนี้ และสาเหตุที่นักเรียนมีความรู้ที่อยู่ในระดับต้องปรับปรุงในเรื่อง ทำให้ผลไม้สดที่เงินขายจึงมีปัญหาเรื่องเชื้อรา อาจเนื่องจาก นักเรียนยังมีวุฒิภาวะน้อยเกินกว่าที่จะแยกแยะว่า

มีส่วนใดบ้างที่จะทำให้เกิดปัญหาเรื่องเชื้อราได้ ดังนั้น จึงควรให้ความรู้ที่ถูกต้องกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพราะเมื่อจบการศึกษาระดับนี้แล้ว เด็กส่วนหนึ่งจะต้องออกไปประกอบอาชีพอยู่ในสังคม และสร้างครอบครัวใหม่ต่อไปโดยไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาต่อไปในระดับสูง

1.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้

1.2.1 จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย โดยรวมระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา และสูงกว่ามัธยมศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยมากกว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา สาเหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก

ประการแรก อาจเนื่องมาจาก ระดับการศึกษา แสดงถึงความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ และการได้รับความรู้ต่างๆ จาก การศึกษาในระยะแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า น่าจะมีความสามารถในการรับรู้ แสวงหาความรู้ และพิจารณาไตร่ตรองความถูกต้องของความรู้ ได้ดีกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า กล่าวคือ ผู้ปกครองที่มีความรู้สูงกว่า จะมีโอกาสค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ได้มากกว่า ประกอบกับให้คำแนะนำอบรม เลี้ยงดู และให้ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการที่ถูกต้องให้แก่เด็กได้ดี ซึ่งถ้าผู้ที่มีการศึกษาดี แต่ขาดความรู้ทางโภชนาการที่ถูกต้อง ก็สามารถหาเอกสารในเรื่องนั้นๆ มาอ่าน หรือสามารถฟังวิทยุ และโทรทัศน์ที่มีรายการเกี่ยวกับ เรื่องราวของโภชนาการ ก็สามารถเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องอาหารเหล่านี้ได้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ วิชัย จุฬาโรจน์มนตรี (2514) ว่า “การศึกษาของผู้ปกครอง นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับอาหาร และโภชนาการ” และผลการวิจัยของ มณจรีรา ชุนวงษ์ (2529) พบว่า การศึกษาของผู้ปกครองทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพแตกต่างกัน เฉพาะความรู้เท่านั้น โดยนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาดังแต่มัธยมศึกษาขึ้นไป มีความรู้แตกต่างจากนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาประถมศึกษา และ ยุบลรัตน์ ชาวงษ์ (2528) ทำการวิจัย พบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลเอาใจใส่นักเรียนด้านสุขภาพอนามัยที่มีผลต่อสถานะสุขภาพนักเรียน ขึ้นอยู่กับ ความรู้ของผู้ปกครอง ด้านสุขภาพอนามัย และผลการวิจัยของ ธรรมวรรณ ค่านพิทักษ์ (2535) พบว่า ผู้ปกครองที่มี ระดับการศึกษาต่างกันมีบทบาทในการพัฒนา

พฤติกรรมการสุขภาพ มากกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำ นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ พนอทิพย์พิมลรัตน์ (2534) พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดา มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีความรู้ในเรื่องสารเคมีในอาหารแตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมฤดี วีระพงษ์ (2537) พบว่า ตัวแปรที่มีผลทำให้ความรู้แตกต่างกัน คือ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา ถึงร้อยละ 49.60 ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ไม่เต็มที่ควร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ น้อมฤดี จงพยุหะ และ คนอื่นๆ (2518) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาคือยอมมีความรู้ ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดู และแนะแนวเด็กได้ดีกว่าผู้ปกครองที่มีกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย

ประการที่สองอาจเนื่องมาจาก อาชีพของผู้ปกครอง จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่บิดา มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 48.40 ส่วนมารดา และผู้ปกครอง (กรณีไม่ได้อยู่กับบิดามารดา) พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพ ค้าขายเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.10 และ 3.20 ตามลำดับ ซึ่งอาชีพดังกล่าวมักมีรายได้ที่ไม่แน่นอน บางวันได้มาก บางวันได้น้อย เพราะอาชีพรับจ้างทั่วไปมักรับค่าตอบแทนเป็นรายวัน เช่น รับจ้างตัดหญ้า ทำสวน ก่อสร้าง ส่วนการค้าขายเล็กน้อย มักได้รับรายได้ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ซื้อ ซึ่งแต่ละอาชีพดังกล่าวมีรายได้แต่พอประมาณ ไม่ค่อยเพียงพอกับค่าใช้จ่าย ทำให้ผู้ปกครองต้องทำงานเพิ่มมากขึ้น ใช้เวลาในการทำงานมากขึ้นเพื่อให้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย จึงทำให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาฟังข่าว หรืออ่านหนังสือพิมพ์ ไม่มีโอกาสอบรมเลี้ยงดู และให้คำชี้แนะความรู้ให้แก่เด็กในปกครองได้ดีเท่าที่ควร

1.2.2 จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่ง แผลงลอยของนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันเป็นรายข้อ พบว่าข้อความรู้ที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาและต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีความรู้แตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความรู้ดีกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 3 ข้อ ได้แก่

1. การรับประทานอาหารหาบเร่งแผลงลอยที่ปิ้งหรือย่างไฟแรงจนไหม้เกรียม อาจได้รับสารพิษ
2. อาหารหาบเร่งแผลงลอยที่ใส่สีหรือสารเคมีไม่ถูกต้อง หรือมากเกินไป อาจทำให้เกิดโรคไต
3. สาเหตุที่ทำให้การรับประทานอาหารหาบเร่งแผลงลอยทำให้เกิดโรคได้

อาจเนื่องมาจาก ข้อคำถามที่ทดสอบความรู้ของนักเรียนเป็นส่วนคำถามที่จำแนกว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเกิดโรคจากการรับประทาน อาหารหยาบเร่แห้งลายน้อยแค่ไหน ซึ่งนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีความสามารถในการรับรู้ แสวงหาความรู้ และพิจารณาแหล่งความรู้ได้ดีกว่า ผู้ปกครองที่มีระดับ การศึกษาคต่ำกว่ามัธยมศึกษา เนื่องจากผู้ปกครองสามารถให้คำแนะนำและให้ความรู้แก่นักเรียนได้ ดี ตลอดจน ผู้ปกครองสามารถรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน และคิดวิเคราะห์ได้ดีกว่าผู้ปกครองที่มี การศึกษาคต่ำกว่ามัธยมศึกษา จึงทำให้นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความรู้ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่แห้งลายน้อยค่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาคต่ำกว่ามัธยม ศึกษา

2. ทักษะเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่แห้งลายน้อย

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่แห้งลายน้อย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและ เป็นรายชื่อ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ระดับทักษะ

2.1.1 เมื่อพิจารณาโดยรวม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีทักษะเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่แห้งลายน้อยอยู่ใน ระดับดี สาเหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก

ประการแรก อาจเนื่องมาจาก นักเรียนได้รับการปลูกฝังทักษะที่ดีเกี่ยวกับการบริโภค อาหารหยาบเร่แห้งลายน้อยจากโรงเรียน จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับการ เลือกซื้ออาหารหยาบเร่แห้งลายน้อยจากโรงเรียนถึงร้อยละ 74.00 ซึ่งการปลูกฝังให้นักเรียนมีทักษะที่ดี ในการบริโภคอาหารหยาบเร่แห้งลายน้อยนั้น จะเห็นได้จากการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถม ศึกษา ต้องจัดตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ซึ่งได้บรรจุ เรื่องอาหารและโภชนาการไว้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มงานพื้นฐานอาชีพตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2528) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคน

ได้ผ่านการเรียนรู้และได้รับการปลูกฝังทัศนคติ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารที่ถูกต้องจากโรงเรียน แล้วตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังที่ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2527) กล่าวไว้ว่า

“โรงเรียนถือเป็นสถานที่ที่สำคัญในการปลูกฝังทัศนคติเกี่ยวกับด้านต่างๆ รวมทั้งด้านสุขภาพอนามัยให้แก่นักเรียน ครูเป็นผู้ใกล้ชิด และเป็นผู้ที่เด็กให้ความเคารพและเชื่อฟัง การปลูกฝังทัศนคติโดยครู จึงเป็นสิ่งที่น่ากระทำได้ง่ายกว่าสิ่งแวดล้อมอื่นๆ”

นอกจากนี้แล้ว การสอนตามหลักสูตรฉบับใหม่ เน้นให้ใช้ทักษะกระบวนการ ซึ่งจะมีส่วนทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น ทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อการบริโภคอาหาร และ การสอนเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย จะเน้นในเรื่องทัศนคติเป็นอันดับหนึ่ง การปฏิบัติและความรู้เป็นอันดับที่สองและสามตามลำดับ (สุชาติ โสมประยูร, 2525) ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร อยู่ในระดับที่ดี นอกจากนี้ การจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร และสร้างสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่เอื้อต่อการสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร และการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาหารและโภชนาการ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดัง อุทุมพร จามรمان (2532) กล่าวไว้ว่า การนำความรู้ในวิชาที่เรียนไปใช้ประโยชน์ จะทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในเรื่องนั้นๆ ดังนั้น จึงทำให้นักเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารอยู่ในระดับดี

ประการที่สอง จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า แหล่งความรู้ที่นักเรียนได้รับเกี่ยวกับการเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอย ร้อยละ 80.00 ได้รับจากบิดา มารดา และผู้ปกครอง (กรณีไม่ได้อยู่กับบิดา มารดา) ดังนั้น ครอบครัวจึงน่าจะมีส่วนช่วยพัฒนาทัศนคติอยู่ในระดับดี ดังคำกล่าว ของ ชนิตา รักษ์พลเมือง (2531) ที่กล่าวไว้ว่า “ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมพื้นฐานของสังคมทุกสังคม และถึงแม้จะเป็นระบบสังคมที่เล็กที่สุด แต่ก็มีอิทธิพลต่อสังคมมากที่สุดเพราะเป็นสถาบันที่ผูกพันกับสมาชิกทุกคนตลอดชีวิต ตลอดจนเป็นครูคนแรกของเด็ก” ซึ่งการพัฒนาทัศนคติให้อยู่ในระดับดีได้จำเป็นต้องมีขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมการบริโภคอาหารของสังคม ช่วยสนับสนุนปลูกฝังทัศนคติการบริโภคอาหารที่ดีให้แก่เด็ก ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สาคร ธนปัดด์ (2529) กล่าวไว้ว่า “วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และประสพการณ์ ที่ได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่วัยเด็ก เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหาร”

ประการที่สาม จากการรณรงค์ “โครงการพัฒนาสุขภาพโภชนาการริมบาทวิถี” ของ กรุงเทพมหานครในยุคผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคือ ดร. พิจิตต์ รัตกุล ซึ่งเข้าใจวิถีชีวิตของคนกรุงเทพมหานครว่ามีคนจำนวนมาก เลี้ยงปากท้องจากการค้าขายอาหารหาบเร่แผงลอย และลดภาระค่าใช้จ่ายด้วยการใช้บริการจากอาหารหาบเร่แผงลอย จึงทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ เอกชน รวมทั้งสื่อมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร และนิตยสารต่างๆ ได้มีการเผยแพร่ข่าวสาร ในเรื่องการสุขภาพโภชนาการ และคุณค่าของอาหารหาบเร่แผงลอยมากยิ่งขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อการปลูกฝังและพัฒนาทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารแก่เด็กนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2515) กล่าวว่า “โทรทัศน์ เป็นสื่อมวลชนที่เข้ามามีอิทธิพลกับทัศนคติของเด็กมากที่สุด” และ ดวงทิพย์ วรพันธ์ (2535) กล่าวไว้ว่า “โทรทัศน์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อสังคม โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ในระดับค่อนข้างมาก” และในการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนได้รับข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอย โดยได้รับจาก โทรทัศน์ ร้อยละ 48.60 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 26.60 วิทยุ ร้อยละ 16.00 และวารสาร ร้อยละ 11.40 ด้วยเหตุผลนี้ การเผยแพร่ความรู้จากการรณรงค์ และสื่อมวลชน จึงน่าจะมีส่วนทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยอยู่ในระดับดี เพราะการรับฟังข่าวสารจากสื่อมวลชนต่างๆ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนเปลี่ยนเจตคติของบุคคลได้

2.1.2 เมื่อพิจารณาทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยเป็นรายข้อ พบว่า โดยรวมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทัศนคติที่ดีมาก จำนวน 2 ข้อ

1. ควรจัดให้มีการสอนเรื่องอันตรายของอาหารหาบเร่แผงลอยในหลักสูตร
2. ควรจัดให้มีการรณรงค์เรื่องความสะอาดเกี่ยวกับการประกอบอาหารหาบเร่แผงลอย

การที่นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทัศนคติดีมากในเรื่องข้างต้น อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันกรุงเทพมหานครมี “โครงการพัฒนาสุขภาพโภชนาการริมบาทวิถี” จึงทำให้มีการรณรงค์เกี่ยวกับโครงการ โดยผ่านหน่วยงานของรัฐ เอกชน และสื่อมวลชนหลายแขนง ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีมาก และนอกจากนี้ จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนมีความรู้ในระดับดีเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย จึงทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย กล่าวคือ ได้เริ่มตระหนักว่า การบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของซิมบาโดและคนอื่นๆ (Zimbardo and other, 1977) ที่กล่าวไว้ว่า “การเปลี่ยนแปลงเจตคติขึ้นอยู่กับความรู้ คือ ถ้ามีความรู้ ความ

เข้าใจ เจตคติก็จะมีการเปลี่ยนแปลง” และสอดคล้องกับ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) ได้กล่าวไว้ว่า “ความรู้หรือประสบการณ์เดิมของบุคคลช่วยให้เกิดเจตคติ และเป็นตัวกำหนดของบุคคลนั้น นอกจากองค์ประกอบด้านความรู้แล้ว เจตคติ ยังประกอบด้วยด้านความรู้สึก และด้านการปฏิบัติ เจตคติจะมีบทบาทในการช่วยให้บุคคลแสดงออกถึงค่านิยมต่างๆ”

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่า รายชื่อนักเรียนโดยรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับพอใช้ จำนวน 2 ข้อ ดังนี้

1. อาหารหาบเร่แผงลอยซื้อได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว
2. การซื้ออาหารหาบเร่แผงลอยรับประทานไม่ใช่เรื่องเสียหาย

การที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทัศนคติพอใช้ในเรื่องข้างต้น เหตุที่เป็นเช่นนี้ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ประการแรก อาหารหาบเร่แผงลอยไม่ใช่เรื่องใหม่ของสังคมเมืองกรุง ผู้บริโภคคุ้นเคยกับร้านอาหารเคลื่อนที่ หรือกึ่งเคลื่อนที่ที่อยู่ในรูปของหาบเร่แผงลอย รถเข็น ถือเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและเป็นแหล่งอาหารอีกแหล่งหนึ่งสำหรับผู้บริโภคที่มีรายได้น้อยจำกัด ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า รายได้เฉลี่ยของครอบครัวน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาทต่อเดือน คิดร้อยละ 36.60 รองลงมา ประมาณ 5,001-8,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 34.00 ทำให้อำนาจในการเลือกซื้ออาหารมีน้อยลง และการรณรงค์เกี่ยวกับเรื่อง ความสะอาด ความปลอดภัย และคุณค่าทางอาหารของอาหารหาบเร่แผงลอยอาจยังไม่แพร่หลายและทั่วถึงมากนัก และจากผลสรุปขององค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) พบว่า อาหารหาบเร่แผงลอยในประเทศไทยมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานมาก และเป็นแหล่งที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อโรคก่อนข้างสูง (หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์, 2540 อ้างถึงใน วินัย คะห์ตัน, 2540) ซึ่งมีประชาชนน้อยกลุ่มเท่านั้น ที่ทราบถึงอันตรายจากการรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอย มีประชาชนจำนวนมากมีความเข้าใจผิดว่า อาหารหาบเร่แผงลอยมีประโยชน์และสะอาดเช่นอาหารที่รับประทานที่บ้าน และได้รับสารอาหารครบถ้วน จึงทำให้นักเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะต้องมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยมากขึ้น และจัดการรณรงค์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ตลอดจนมีการประเมินผล ปรับเปลี่ยนวิธีการตลอดเวลา

ประการที่สอง อาจเนื่องจาก อาชีพของผู้ปกครองต่างกัน ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป และค้าขายเล็กน้อย ในสภาวะสังคมที่ต้องเผชิญกับภาวะ

ทางเศรษฐกิจสูง ทุกคนต้องทำงานแข่งขันกับเวลาเพื่อดำรงชีวิต ทำให้ไม่มีเวลาให้กับสมาชิกในครอบครัวจึงทำให้ผู้ปกครองที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดให้ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติกับเด็กในปกครองมีน้อยตามลงไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พนอ ทิพย์พิมลรัตน์ (2534) ที่ได้กล่าวไว้ว่า จากข้อมูลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ปัจจัยทางด้านความต้องการอาหาร การเลือกบริโภคอาหารมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะอาชีพ ดังนั้น เยาวชนซึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่มีอาชีพแตกต่างกัน ย่อมจะมีแบบแผนลักษณะในการบริโภคแตกต่างกันไปตามลักษณะของครอบครัวของตน จึงทำให้นักเรียนมีความเชื่อในการบริโภคอาหารต่างกัน ดังนั้น การที่นักเรียนมีทัศนคติที่พอใช้ในเรื่องการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยไม่ใช่เรื่องเสียหาย จึงควรมีการแก้ไขความเชื่อที่ผิดให้ถูกต้อง

2.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติ

2.2.1 จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา และสูงกว่ามัธยมศึกษา พบว่า โดยรวม นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจาก

ประการแรก อาจเนื่องจาก ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับอาหารและโภชนาการเท่านั้นแต่ไม่มีผลต่อทัศนคติของนักเรียน ดังผลการวิจัยของมณฑิรา ชุนวงษ์ (2529) พบว่า “การศึกษาของผู้ปกครองทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพแตกต่างกัน เฉพาะความรู้เท่านั้น” เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก การวิจัยครั้งนี้ผู้ปกครองของนักเรียนถึงแม้ว่าจะมีระดับการศึกษาต่างกัน แต่ลักษณะอาชีพ และ รายได้เฉลี่ยของครอบครัว ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยพบว่า บิดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา และสูงกว่ามัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 48.40, 34.80 และ 25.00 ตามลำดับ และมารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา และสูงกว่ามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.10, 34.80 และ 21.40 ตามลำดับ ในด้านรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน พบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีรายได้ประมาณ 5,001-8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.70 และผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา และสูงกว่ามัธยมศึกษา มีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท ถึงร้อยละ 36.20 และ 25.00 ตามลำดับ จากการที่ผู้ปกครองมีลักษณะ

อาชีพ และรายได้เฉลี่ยของครอบครัวค่อนข้างต่ำเหมือนกัน ตลอดจนอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อม สังคมเมืองที่มีการแข่งขัน และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเหมือนกัน จึงเป็นสาเหตุทำให้ผู้ปกครองต้องดิ้นรนชวนช่วยกันทำมาหากิน เพื่อให้เพียงพอกับสภาพความเป็นอยู่ของสังคม ปัจจุบัน ทำให้เวลาในการพบปะ อบรมดูแลและฝึกฝนพฤติกรรมสุขภาพเด็กในปกครองมีน้อยลง และเมื่อกลับจากการทำงาน ความเหน็ดเหนื่อยจากงานและการเดินทาง เป็นสาเหตุทำให้ผู้ปกครอง ต้องการเวลาในการพักผ่อน จึงทำให้เวลาที่อบรมและสั่งสอนเด็กมีน้อยลง ด้วยสาเหตุข้างต้น จึงทำให้ระดับการศึกษาของผู้ปกครองไม่มีผลทำให้ทัศนคติของนักเรียนเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร หาบเร่แผงลอยแตกต่างกัน

ประการที่สอง อาจเนื่องจาก การสื่อสารที่สะดวก รวดเร็ว การคมนาคมที่สะดวก ตลอดจนการมีแหล่งข้อมูลข่าวสารที่นักเรียนสามารถค้นคว้า หาความรู้ได้ง่าย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สื่อมวลชนที่นักเรียนได้รับความรู้เรื่องอาหารหาบเร่แผงลอยมากที่สุด คือโทรทัศน์ คิดเป็น ร้อยละ 48.60 รองลงมา หนังสือพิมพ์ วิทยุ และวารสาร คิดเป็นร้อยละ 26.60, 16.00 และ 11.40 ตามลำดับ ซึ่งการได้รับความรู้เรื่องการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยจากทางโทรทัศน์ และวิทยุ นั้น ถือเป็นสื่อที่ง่ายต่อการรับ ผู้ปกครองที่ไม่มีความรู้ อ่านหนังสือไม่ออก สามารถที่จะรับข่าวสารได้ ซึ่งได้ทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลิน ชวนติดตาม และเป็นสื่อที่หาได้ไม่ยากในสังคมเมือง จึงส่งผลให้นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติที่ไม่แตกต่างกัน

2.2.2 จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย ระหว่างนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน เป็นรายชื่อ พบว่า รายชื่อทัศนคติที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีทัศนคติดีกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา และมัธยมศึกษา จำนวน 2 ข้อ

1. อาหารหาบเร่แผงลอยที่ขายตามข้างถนนมี โอกาสที่ฝุ่นละอองปนเปื้อนได้
2. อาหารหาบเร่แผงลอยที่ปิ้งหรือย่างไฟแรงจนไหม้เกรียมทำให้เป็นอันตราย

สาเหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก จากการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยอยู่ในระดับดี มาก จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 53.57 จึงทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีกว่านักเรียนอีกสองกลุ่ม นอกจากนี้ นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัศึกษายังมีโอกาสอบรมเลี้ยงดู และแนะนำ ตลอดจนให้ความรู้แก่บุตรหลานได้มาก เพราะถึงแม้ว่า ผู้ปกครองไม่มีความรู้ก็สามารถค้น

ครัวจากแหล่งความรู้ต่างๆ ได้ และการวิจัยครั้งนี้ ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษามีราย
ได้เฉลี่ยต่อเดือนมากถึง 8,001-15,000 บาท จึงทำให้ผู้ปกครองไม่จำเป็นต้องคิดเงินในการประกอบ
อาชีพมากนัก จึงมีเวลามากพอที่จะอบรมบุตรหลาน ดูแลอย่างใกล้ชิด ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้
นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีทัศนคติดีกว่านักเรียนอีกสองกลุ่ม

สำหรับรายชื่อทัศนคติที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาที่มีทัศนคติดี
กว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ อาหารที่ปิ้งหรือ
ย่างจนไหม้เกรียมทำให้เป็นอันตราย อาจเนื่องมาจาก ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูง มีความรู้ ความเข้าใจ
ใจ ในการบริโภคอาหารถูกต้อง และมีโอกาสที่จะถ่ายทอดทัศนคติที่ดีและถูกต้องให้ลูกหลานได้
ดังที่ สุโท เจริญสุข (2526) ได้กล่าวไว้ว่า “คนที่มีการศึกษา และประสบการณ์มาก จะช่วยเพิ่มพูน
ความรู้ ความสามารถให้ตนเองเสมอ ทำให้เกิดเจตคติที่กว้างขวาง และอุปทานในสิ่งต่างๆ ได้มาก”
ตลอดจนการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ได้รับการแนะนำ
และอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยจากผู้ปกครองและโรงเรียนถึงร้อยละ
79.40 และ 75.00 ตามลำดับ จากการที่นักเรียนมีโอกาสดำเนินการแนะนำและอบรมจากแหล่ง
ข้อมูลทั้งสอง จึงทำให้นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา เกิดการเรียนรู้และมี
ทัศนคติที่ดีในการเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอยได้ดีกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำ
กว่ามัธยมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนทรวิจิตร (2531) ที่พบว่า ความรู้มี
ความสัมพันธ์กับทัศนคติ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารของนักเรียน นอกจากนี้ การรณรงค์โครงการ
สุขภาพีบาลอาหารริมบาทวิถี ทำให้หน่วยงานของรัฐ เอกชน และสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ช่วยเผยแพร่
ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพีบาลอาหาร และคุณค่าของอาหารหาบเร่แผงลอย ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจส่งผล
ให้ผู้ปกครองมีความรู้ดีขึ้น และมีทัศนคติที่ดีในการเลือกซื้ออาหารให้ได้คุณค่า และผู้ปกครองจะ
เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ และทัศนคติที่ดีแก่บุตรหลานต่อไปได้ จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักเรียน
ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีทัศนคติดีกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำ
กว่ามัธยมศึกษา

3. การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร
หาบเร่แผงลอยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
โดยรวมและเป็นรายชื่อ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ระดับการปฏิบัติ

3.1.1 เมื่อพิจารณาโดยรวม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่งแฝงลอยอยู่ในระดับพอใช้ ทั้งนี้เนื่องจาก

ประการแรก อาจเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในเรื่องอาหารกับโภชนาการ ที่มีตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่สามารถปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้ และทัศนคติที่ดี เพื่อช่วยให้มีการปฏิบัติที่ดีขึ้นได้ เพราะพฤติกรรมด้านการปฏิบัติเป็นพฤติกรรมที่ใช้ความสามารถในการแสดงออกของร่างกาย ต้องอาศัยพฤติกรรมด้านความรู้และทัศนคติ และต้องอาศัยระยะเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน ถึงแม้ว่า จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่งแฝงลอยอยู่ในระดับดี แต่ไม่ได้ส่งผลให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่งแฝงลอยให้อยู่ในระดับดี เนื่องจากระดับความรู้ของนักเรียนมีไม่มากพอที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความตระหนัก และมีการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่งแฝงลอย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุชาติ โสมประยુร (2525) ที่กล่าวไว้ว่า “ความรู้หรือทฤษฎี กับการปฏิบัติ มักจะอยู่ห่างกันเสมอ ความรู้ในเรื่องสุขภาพมิใช่เป็นเครื่องรับประกันว่า ผู้ที่มีความรู้จะมีการปฏิบัติที่ถูกต้องดีงามเสมอไป ทั้งนี้เพราะว่า ตัวความรู้แท้ๆ นั้นไม่แน่ว่าจะเร้าใจให้เกิดการกระทำในสิ่งที่พึงปรารถนาขึ้นได้เสมอไปนั่นเอง”

นอกจากนี้ การที่นักเรียนมีการปฏิบัติพอใช้ อาจเนื่องมาจาก ระดับของทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่งแฝงลอยไม่มากพอ หรือแรงพอที่จะกระตุ้นหรือผลักดันให้นักเรียนมีความคิดคำนึง ความศรัทธา ความสนใจ ความชื่นชม การเห็นคุณค่า และเกิดความตระหนักถึงพิษภัยของการบริโภคอาหารหยาบเร่งแฝงลอย ที่จะสามารถช่วยโน้มน้าวจิตใจ หรือจูงใจนักเรียนให้เปลี่ยนความรู้ หรือทฤษฎีเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่งแฝงลอย เป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องได้ ดังคำกล่าวของ สุชาติ โสมประยુร (2525) ที่กล่าวไว้ว่า “ทัศนคตินั้นมีบทบาทสำคัญอยู่มากทีเดียวในเรื่องสุขภาพจิตของนักเรียน เพราะทัศนคติที่นักเรียนมีต่อความรู้ที่ได้รับ รวมทั้งต่อกิจกรรมและวิธีการสอนของครู และตัวครูเอง จะช่วยให้นักเรียนได้นำความรู้หรือประสบการณ์ไปใช้ในวิถีประจำวันได้ ทั้งนี้ เพราะทัศนคติเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจที่จะทำหรือไม่ทำ หรือถ้าจะทำ จะทำ

ออกมาในรูปใด ทักษะคติมีส่วนในการปรุงแต่งรูปร่างของการปฏิบัติ และความประพฤดิหรือ พฤติกรรมของคนเราได้คืออีกด้วย”

อีกประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ อาจเนื่องจาก วิธีการจัดการเรียนการสอนของครูไม่น่าสนใจ เนื่องจากสาเหตุที่ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นครูที่ไม่มีวุฒิทางสุศึกษา จึงทำให้ไม่มีความชำนาญทางด้านการสอนเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ ดังนั้น วิธีการสอนของครู จึงใช้วิธีการสอนแบบเก่า โดยครูเป็นผู้บอก และนักเรียนเป็นฝ่ายรับฟัง และจดเพียงอย่างเดียว จากการวิจัยของสุจิตรา แสงหิรัญ (2532) พบว่า พฤติกรรมการสอนที่ครูสุศึกษาใช้มาก คือ ครูใช้การบรรยายตามเนื้อหาในหนังสือแบบเรียน และในขณะที่ครูสอนไม่ค่อยใช้อุปกรณ์การสอนช่วย สื่อการสอนที่ใช้มากที่สุดคือ กระดานดำ หนังสือเรียน และแบบฝึกหัด เมื่อสอนจบ ครูสุศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สรุปความรู้ในบทเรียนที่เรียนมา แต่เป็นการสรุปทั่วไปที่ไม่ส่งเสริมวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนสุศึกษาที่ควรสรุปให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้” และนอกจากนี้ ผลการวิจัยของเจริญเกียรติ ภู์สกล (2532ป) พบว่า การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตประสบปัญหาหลายประการ ที่สำคัญได้แก่ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดแคลนสื่อการสอนทั้งประเภทวัสดุ อุปกรณ์ หนังสือ และเอกสารต่างๆ สำหรับให้ครู และนักเรียนศึกษาค้นคว้า ครูไม่มีเวลาและขาดความชำนาญในการสอน ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงอาจเป็นสาเหตุทำให้การเรียนการสอนไม่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการปฏิบัติที่ดีได้

ประการที่สอง อาจเนื่องจาก การได้รับการอบรมเลี้ยงดู และปลูกฝังพฤติกรรมสุภาพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ไม่เพียงพอ เนื่องจาก ผู้ปกครองถือเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียน เป็นแบบอย่าง หรือตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร หาบเร่แผงลอย แต่จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ทำให้มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจมากขึ้น ทุกคนต้องต่อสู้ดิ้นรน เพื่อความอยู่รอดตลอดเวลา ทำให้ผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียน ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับ และทัศนคติที่มีอยู่ในระดับดีมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ดีเท่าที่ควร และในการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีครอบครัวรายได้เฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 36.60 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าแรงงานขั้นต่ำในปัจจุบัน ที่ได้ค่าจ้างรายวันเท่ากับ 177 บาท หรือ 5310 บาทต่อเดือนแล้ว จัดอยู่ในระดับต่ำทำให้มีผลต่ออำนาจต่อรองในการเลือกซื้ออาหารที่มีประโยชน์มาบริโภคในครอบครัวได้น้อย ดังคำกล่าวของ อนุสิธ รัชตะศิลป์ (2516) กล่าวว่า “รายได้มีความสัมพันธ์กับบริโภคน้อย

ของประชาชน โดยเป็นตัวกำหนดรายจ่ายเพื่อบริโภค ของหมู่ประชาชนที่มีรายได้ต่ำ จนถึงรายได้ปานกลาง และการบริโภคอาหารของครอบครัวไม่ดีขึ้นเสมอไปเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น เพราะส่วนใหญ่ไปเพิ่มอาหารประเภทฟุ่มเฟือยที่มีราคาแพง ซึ่งกลับทำให้ภาวะโภชนาการเลวลง” และ ฟูโยโรจนะบุรานนท์ (2519) กล่าวไว้ว่า “รายได้ของครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาหารการกิน เป็นความจริงที่ว่า แม้รายได้ดีแต่อาจไม่ได้รับประทานอาหารที่ดี ถูกส่วน มีประโยชน์ต่อร่างกายก็ได้เนื่องจากขาดความรู้ หรือมีนิสัยในการรับประทานอาหารไม่ดีตั้งแต่เด็ก แต่ก็ยังคิดว่าครอบครัวที่มีรายได้น้อย เพราะถ้าไม่ฉลาดในการซื้อ หรือขาดความรู้ในเรื่องอาหารแล้ว มักจะไม่ได้อาหารที่มีคุณภาพ มีประโยชน์ต่อร่างกายมารับประทาน บุคคลที่มี รายได้ดี สามารถเลือกซื้ออาหารที่มีคุณภาพดีมากกว่าอาหารที่มีเพียงปริมาณ แต่บุคคลที่มีรายได้น้อย มักเลือกซื้ออาหารโดยคำนึงถึงปริมาณของอาหารมากกว่าคุณภาพ” นอกจากนี้แล้ว ราคาของอาหารหาบเร่แผงลอย มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้ออาหารได้ ส่วนใหญ่พบว่า อาหาร หาบเร่แผงลอยมักมีราคาถูก เป็นที่นิยมของประชาชนทั่วไป เพราะสะดวก และมีอาหารหลากหลายให้เลือก (ทรงศักดิ์ ศรีอนุชาติ, 2538) จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนร้อยละ 71.80 เลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอยเพราะ สะดวก และหาซื้อได้ง่าย นักเรียนร้อยละ 46.80 เลือกซื้อเพราะราคาถูก และยังพบว่า นักเรียนร้อยละ 47.20 ได้รับเงินค่าอาหารในแต่ละวันมากกว่า 20 บาท แต่ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนส่วนใหญ่ซื้อหรือรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยประมาณ 6-10 บาท ร้อยละ 36.20 จะเห็นได้ว่า นักเรียนมีเงินค่าอาหารมากพอที่จะนำมาใช้ในการซื้ออาหารหาบเร่แผงลอย และเนื่องจากนี้ ในเวลากลางวัน นักเรียนไม่ต้องใช้เงินจ่ายค่าอาหาร เพราะโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครทุกโรงเรียนจะมีโครงการอาหารกลางวัน เพื่อเป็นการเสริมสร้างสุขปฏิบัติที่ดีในการรับประทาน

อาหาร

ประการที่สาม อาจเนื่องมาจาก ตัวนักเรียนเอง ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ที่ไม่ถูกต้อง โดยพบว่า นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอยจากคนรู้จักและกลุ่มเพื่อน ถึงร้อยละ 24.20 และ 20.60 ตามลำดับ และเหตุที่นักเรียนเลือกซื้อหรือรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอย ส่วนใหญ่ได้แก่ การอยากลองชิม และคำแนะนำจากกลุ่มเพื่อนร้อยละ 38.00 และ 9.40 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เฟลค (Fleck, 1981 อ้างถึงใน เสาวลักษณ์ เลิศวิริยจิตต์, 2537) และผลการวิจัยของวิลเลียม (Williams, 1990) ที่พบว่า “กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อบริโภคนิสัย” จากสาเหตุดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนได้รับความรู้ที่ไม่ถูกต้องในการเลือกซื้อหรือรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอย จึงทำให้มีการปฏิบัติเกี่ยว

กับการรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ นักเรียนยังต้องการเข้ากลุ่มเพื่อน จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียน ร้อยละ 50.00 รับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยกับเพื่อน และ ร้อยละ 23.00 เลือกที่จะรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยที่ร้าน ทั้งนี้เนื่องจากจะได้พูดคุยกับเพื่อนและ ยิ่งไปกว่านั้น เด็กวัยเรียนเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากทดลอง จึงมีความต้องการและกระตือรือร้นที่จะลองในสิ่งที่ได้พบเห็น ทำให้นักเรียนอยากลองชิม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนร้อยละ 38.00 เลือกซื้อหรือรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยจากเหตุผลการอยากลองชิม และเหตุผลที่เลือกซื้อจากรสชาติอาหาร และ สีสีนของอาหาร ถึงร้อยละ 21.20 และ 9.80 ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม อาจเนื่องจาก ความต้องการอาหารสำหรับบริโภคของนักเรียน จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เหตุผลที่นักเรียนเลือกซื้อหรือรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอย ร้อยละ 54.00 พบว่า รับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยเพื่อประทังชีวิต ซึ่งเด็กในวัยเรียนต้องการอาหารมาก เพื่อช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโต เสริมสร้างการทำงานของเซลล์ และอวัยวะต่างๆ ตลอดจน เด็กเป็นวัยที่มีพลังกำลังมาก ชอบวิ่งเล่นเกือบตลอดเวลา ทำให้มีความต้องการอาหารมากกว่าวัยอื่นๆ ทำให้เมื่อถึงเวลาเลิกเรียนจึงเกิดอาการหิว แต่ในสภาพการจราจรที่แออัดทำให้นักเรียนต้องเลือกรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยประทังชีวิตก่อนกลับบ้าน และจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนร้อยละ 72.80 รับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยในเวลาเย็น หรือหลังเลิกเรียน ด้วยเหตุผลที่ อาหารหาบเร่แผงลอยเป็นอาหารที่หาซื้อได้ง่าย สะดวก ราคาถูก รวดเร็ว และประทังชีวิตได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณา อธิธิมัยยะ (2532) พบว่า ช่วงเวลาที่นักเรียนวัยเรียนบริโภคอาหารว่างมากที่สุด คือ ช่วงเย็น โดยเฉพาะหลังจากโรงเรียนเลิก นอกจากนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนร้อยละ 63.60 มีอายุ 12 ปี ซึ่งถือว่าเป็นช่วงอายุที่น้อยมากในการที่จะอดทนต่อภาวะความหิวและความอยากอาหาร หรือความพึงพอใจในรูปแบบ กลิ่น และสีของอาหารหาบเร่แผงลอยได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ชวลิต รัตกุล (2523) ที่กล่าวไว้ว่า “ปัจจัยที่มีผลต่อบริโภคนิสัยอย่างหนึ่งคือ ภาวะอารมณ์ และจิตใจ ซึ่งเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดความสุข หรือความรำคาญ หรือวุ่นวายใจ ความชอบหรือไม่ชอบในอาหาร” เมื่อเลิกเรียน นักเรียนต้องใช้เวลาเดินทางกลับบ้านเป็นเวลานาน ดังนั้นนักเรียนจึงต้องเลือกรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยเพื่อรองท้องประทังชีวิตไว้ก่อน ตลอดจนอาหารหาบเร่แผงลอยเป็นอาหารที่หาซื้อได้ง่าย สะดวก ไม่ต้องเสียเวลารอนาน จึงทำให้นักเรียนสะดวกที่จะเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอยประทังชีวิต ดังนั้น นักเรียนจึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้

เมื่อพิจารณาจากเหตุผลที่นักเรียนเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอย พบว่า นักเรียนมีการเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอย จากการพิจารณาจากคุณค่าของอาหารที่ควรได้รับเพียงร้อยละ 7.00 แต่เหตุผลที่นักเรียนเลือกซื้ออาหารเหล่านี้มากที่สุด เนื่องจาก เป็นอาหารที่หาซื้อได้ง่าย และสะดวก ถึงร้อยละ 71.80 และเหตุผลที่เลือกซื้อรองลงมา ได้แก่ ประหยัด รวดเร็ว ราคาถูก อยากรองชิม ความเคยชิน ความพอใจ รสชาติอาหาร ผู้ปกครองบอกไว้ สีสีนของอาหาร และกลุ่มเพื่อนแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 54.00, 47.20, 46.80, 38.00, 26.80, 24.26, 21.20, 10.00, 9.80 และ 9.40 ตามลำดับ จากเหตุผลที่นักเรียนใช้การตัดสินใจเลือกซื้ออาหารดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้

ประการที่สี่ อาจเนื่องจาก บรรยากาศ การส่งเสริม และสนับสนุนจากสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอย ตลอดจนการรณรงค์เรื่องความสะอาด ความปลอดภัย คุณค่าทางอาหาร ของอาหารหาบเร่แผงลอยมีไม่แพร่หลายมากนัก ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยน้อย ทำให้นักเรียนไม่เกิดความตระหนักในอันตรายของการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย ส่งผลให้นักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เฟลค (Fleck, 1989 อ้างถึงใน เสาวลักษณ์ เลิศวิริยจิตต์, 2537) ว่า “สื่อสารมวลชน มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อ สินค้า โดยเฉพาะเด็กจะนิยมซื้อสินค้าตามที่โฆษณาทางโทรทัศน์ นอกจากนี้ สื่อสารมวลชนยังมีผลต่อบริโภคนิสัยอีกด้วย”

เครือวัลย์ ชูदानุวัตร (2533) กล่าวไว้ว่า “วิถีชีวิตโดยเฉพาะในเรื่องอาหารการกินได้เปลี่ยนไปแบบคนเมืองมากขึ้น และเนื่องจากอิทธิพลการโฆษณาจากสื่อโทรทัศน์ ทำให้ชาวบ้านมีค่านิยมในการบริโภคอาหารเปลี่ยนไป ซึ่งนำอาหารที่ไม่มีประโยชน์มาบริโภคมากขึ้น อาหารสำเร็จรูปที่ค้อยคุณค่ามีผู้นิยมมากขึ้น เมื่อเกิดค่านิยมที่ทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา และถ่ายทอดสู่นักเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคไม่ถูกต้องตามไปด้วย”

3.1.2 เมื่อพิจารณาการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย เป็นรายชื่อ พบว่า พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งเป็นผลที่ไม่เป็นที่น่าพอใจ จำนวน 2 ชื่อ ได้แก่

1. นักเรียนรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยมากน้อยเพียงใด
2. เวลาที่หิวมากนักเรียนมักเลือกรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยประเภทหิวไว้ก่อน

เหตุผลที่ปฏิบัติคือ เป็นอาหารที่หาซื้อได้ง่าย สะดวก ประหยัด รวดเร็ว และมีราคาถูก ทั้งนี้เนื่องมาจาก วิธีการดำรงชีวิตของนักเรียน แวดล้อมอยู่ในเขตเมืองที่จำนวนผู้ค้าขายอาหารหาบเร่แผงลอยจำนวนมาก มีอาหารให้เลือกหลากหลายและเป็นอาหารที่หาซื้อได้ง่าย สะดวก ไม่ต้องเสียเวลารอมาก ตลอดจนสภาพการจราจรที่แออัด การเดินทางกลับบ้าน ต้องใช้เวลานาน นักเรียนจึงต้องเลือกที่จะรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยรองท้องก่อนกลับบ้าน และอาหารหาบเร่แผงลอยยังมีราคาถูก จึงทำให้นักเรียนสามารถเลือกซื้ออาหารหาบเร่แผงลอยได้ง่ายยิ่งขึ้น เด็กในวัยเรียนเป็นวัยที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโต ร่างกายต้องการอาหารไปเสริมสร้างการทำงานของเซลล์และอวัยวะต่างๆ และเป็นวัยที่มีพลังกำลัง ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ที่นักเรียนใช้ในตอนกลางวัน ต้องใช้พลังงานมาก ทำให้นักเรียนรู้สึกหิวมาก ทำให้ต้องหาอาหารอะไรก็ได้ที่หาได้ง่าย สะดวก มาประทังหิวไว้ก่อน ซึ่งอาหารหาบเร่แผงลอย เป็นอาหารที่มีกระจายไปทุกแห่งของกรุงเทพมหานคร มีอาหารขายหลายชนิดให้เลือก จึงทำให้อาหารหาบเร่แผงลอยเป็นทางเลือกสำหรับนักเรียนใช้ประทังหิวก่อนกลับบ้าน จึงทำให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยอยู่ในระดับพอใช้

3.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติ

3.2.1 จากการเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย โดยรวมระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา สูงกว่ามัธยมศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 อาจเนื่องจาก

ประการแรก อาจเนื่องจาก ความรู้ของผู้ปกครอง ซึ่ง ภรณ์ สุศิริ (2531) ได้กล่าวไว้ว่า “ความรู้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติของแต่ละบุคคล แต่ไม่ได้หมายความว่า ผู้ที่มีความรู้จะต้องมีการปฏิบัติที่ถูกต้องเสมอไป เช่น บางคนรู้ว่าการกระทำบางอย่างไม่ถูกต้องและเป็นอันตราย แต่ก็ยังปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง” ซึ่งสอดคล้องกับ สุชาติ โสมประยูร (2525) กล่าวไว้ว่า “ความรู้หรือทฤษฎี กับการปฏิบัติ มักจะอยู่ห่างกันเสมอ ความรู้ในเรื่องสุขภาพมิใช่เป็นเครื่องรับประกันว่าผู้ที่มีความรู้จะมีการปฏิบัติที่ถูกต้องจึงามเสมอไป ทั้งนี้เพราะว่า ตัวความรู้แท้ๆ นั้นไม่ว่าจะเข้าใจ

ให้เกิดการ กระทำในสิ่งที่ถึงปรารถนาขึ้นได้เสมอไปนั่นเอง” และ ธนวรรณ อิ่มสมบุญ (2528) ได้กล่าวไว้ว่า “แม้ความรู้ด้านสุขภาพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปฏิบัติด้านสุขภาพของบุคคล แต่ต้องอาศัยปัจจัยอื่นๆ อีกมากที่มีอิทธิพลมากพอที่จะทำให้บุคคลตัดสินใจพฤติกรรมหรือการกระทำตามได้ แต่ความรู้เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้” จากสาเหตุข้างต้น จึงทำให้ถึงแม้ผู้ปกครองจะมีความรู้แต่มีการปฏิบัติไม่ดี ไม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน จึงทำให้นักเรียนมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ อาจเนื่องจาก อาชีพของผู้ปกครอง จากผลการวิจัยพบว่า บิดาของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา และสูงกว่ามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 48.40, 34.80 และ 25.00 และมารดาของนักเรียนที่มีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา และสูงกว่ามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายทั่วไป ร้อยละ 33.10, 34.80 และ 21.43 จะเห็นได้ว่า อาชีพดังกล่าวเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อยและไม่แน่นอน ทำให้มีผลต่ออำนาจการซื้ออาหารที่มีประโยชน์มาบริโภคในครอบครัวให้ครบถ้วนได้ ดังที่ อนงค์ หงสา (2528) กล่าวไว้ว่า “ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีรายได้ไม่แน่นอน ผู้ปกครองมักให้ความสำคัญทางเศรษฐกิจมากกว่าการเอาใจใส่ในเรื่องของบุตรหลาน” ตลอดจนไม่มีเวลาอบรมและดูแลบุตรหลานมากนัก เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสังคมที่มีการแข่งขันสูง ทำให้ผู้ปกครองต้องช่วยกันทำมาหากิน หาเงินมาเลี้ยงชีพ ทำให้เวลาที่จะพบปะลูกมีน้อยลง และเมื่อกลับมาเหนื่อย ผู้ปกครองจึงต้องการเวลาพักผ่อนเพื่อออมแรงในการปฏิบัติงานในวันต่อไป จึงทำให้เวลาในการอบรมสั่งสอนลูกมีน้อยลง ส่งผลให้การปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม อาจเนื่องจาก ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่ดี จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา และสูงกว่ามัธยมศึกษา มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 38.31, 36.20 และ 25.00 ตามลำดับ จึงส่งผลให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยของนักเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งถ้าฐานะทางเศรษฐกิจดี โอกาสที่จะได้รับการศึกษาก็จะมาก จะช่วยให้เกิดความรู้ที่ถูกต้อง ฉลาดที่จะพิจารณาเลือกปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพได้ถูกต้อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประดับพร บุญเจือ (2533) พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่มีผลต่อการปฏิบัติตนทางด้านกรับประทานอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุรินทร์

ประการที่สอง อาจเนื่องจาก นักเรียนได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) มีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกรูปแบบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกันทุกโรงเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร นักเรียนจะได้รับความรู้เท่าเทียมกันทุกคน โดยมีได้แบ่งแยกความแตกต่างของภูมิหลังนักเรียน จึงทำให้นักเรียนมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ประการที่สาม อาจเนื่องจาก การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ในเรื่องการบริโภคอาหารหาบเร่งแผงลอย ตลอดจน เอกสาร และวารสารต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาหารหาบเร่งแผงลอยมีน้อย และไม่แพร่หลาย ทำให้มีผลต่อการปฏิบัติของนักเรียนไม่แตกต่างกัน ดัง สำเนียง สร้อยนาคพงษ์ (2536) กล่าวไว้ว่า “สื่อมวลชนที่ให้ความรู้ เสนอตัวอย่างที่ดี และถูกต้อง ต้องดึงดูดความสนใจ ก่อให้เกิดการเลียนแบบ และมีอิทธิพลโดยตรงต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร”

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาและมัธยมศึกษา ได้แก่ เวลาที่หิวมาก นักเรียนมักเลือกรับประทานอาหารหาบเร่งแผงลอยประทั่งหิวไว้ก่อน อาจเนื่องมาจากฐานะของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีการศึกษาสูงกว่ามัศึกษามีฐานะดี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 8,001-15,000 บาท และได้รับเงินค่าอาหารในแต่ละวันมากกว่า 20 บาท ซึ่งมากพอที่นักเรียนจะสามารถซื้ออาหารที่มีประโยชน์ มีโอกาสเลือกสรรสินค้ามาบริโภคได้ครบถ้วนได้มากกว่า

สำหรับข้อที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา ได้แก่ นักเรียนมักเลือกรับประทานอาหารหาบเร่งแผงลอยที่ปิ้งหรือย่างไฟแรงๆ จนไหม้เกรียม อาจเนื่องมาจาก ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษามัศึกษามีฐานะดีกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา จากการวิจัยพบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษามัศึกษามีรายได้เฉลี่ย ประมาณ 8,001-15,000 บาท และมากกว่า 15,000 บาท ถึงร้อยละ 27.20 และ 9.80 ตามลำดับ ได้รับเงินค่าอาหารต่อวันมากกว่า 20 บาท ร้อยละ 49.60 ส่วนผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เพียง 5,001-8,000 บาท ร้อยละ 42.74 และได้รับเงินค่าอาหารต่อวัน 15-20 บาท ร้อยละ 45.20 จึงทำให้อำนาจในการเลือกซื้ออาหารที่มีประโยชน์มาบริโภค สะอาดและมีคุณภาพดีกว่า

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบแฉงลอยของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ทศนคคืออยู่ในระดับดี และการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ อาจเนื่องจากการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา เริ่มใช้ทักษะกระบวนการ ซึ่งทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น จึงส่งผลให้ทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบแฉงลอยอยู่ในระดับดี แต่การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบแฉงลอยอยู่ในระดับพอใช้ อาจเนื่องจากการหยาบแฉงลอยมีจำหน่ายกระจายทั่วไปทุกพื้นที่ ประกอบกับการจราจรที่ติดขัดทำให้นักเรียนจำเป็นต้องรับประทานอาหารหยาบแฉงลอยเพื่อประทังหิวก่อนถึงบ้าน

ข้อเสนอแนะผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคอาหารหยาบแฉงลอยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบแฉงลอย ถึงแม้ผลการวิจัยครั้งนี้จะพบว่า โดยรวมนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบแฉงลอยอยู่ในระดับดี แต่ยังพบว่า นักเรียนมีความรู้ในระดับที่ต้องปรับปรุงในเรื่อง การรับประทานอาหารหยาบแฉงลอยเป็นประจำ อาจทำให้เกิดโรคใด และสาเหตุที่ทำให้ผลไม่สดที่เข็นขายตามรถเข็นมีปัญหาด้านเชื้อรา ดังนั้น จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบแฉงลอยให้ดียิ่งขึ้น ไปสู่ระดับดีมาก และเป็นความรู้ที่อยู่ถาวรตลอดไป ดังนั้น บุคคลผู้เกี่ยวข้องควรพิจารณาดังนี้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ควรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบแฉงลอยของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดนโยบายที่แน่ชัดในการนำเรื่องพิษภัยของการบริโภคอาหารหยาบแฉงลอยบรรจุลงในหลักสูตร หรือนำเรื่องอาหารหยาบแฉงลอยมาสอดแทรกในเรื่องอาหารและโภชนาการ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ควรมีการสนับสนุนกิจกรรมการสอนของครู ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น ตลอดจนติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขาภิบาลอาหาร กองอนามัยสำนักอนามัย สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่ออบรม ประชุมชี้แจง เกี่ยวกับพิษภัยของอาหารหยาบแฉงลอย ให้แก่ครู นักเรียน และประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะผู้ปกครอง ซึ่งอาจจัดอยู่ในรูปแบบกิจกรรมการประชุมนิเทศผู้ปกครองในระยะเปิดภาคเรียนแรก ภาคเรียนที่สอง และภาคเรียนที่สามของปี

การศึกษา หรือจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ในรูปจุลสาร จดหมายเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียน หรือการเยี่ยมบ้านเป็นต้น

1.2 ครูผู้สอน ควรจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการนำความรู้ไปใช้ มากกว่าการสอน ให้จำเพียงอย่างเดียว ควรมีวิธีการสอนที่หลากหลาย เลือกรูปวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน นำเรื่องพิษภัยของอาหารหยาบเร่งแผลงลอยมาสอดแทรกในเรื่องอาหารและโภชนาการ มีการใช้สื่อการสอนมากขึ้น เช่น โปสเตอร์ ของจำลอง หรือการศึกษาดูงาน เป็นต้น มีวิธีการนำการเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจ เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน ควรมีการจัดป้ายนิเทศเผยแพร่ข่าวสาร เรื่องอาหารหยาบเร่งแผลงลอย ตามห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องประชุม โรงอาหาร หรือตามทางเดิน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ ครูควรกระทำอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดสุขภาพิบาลอาหารหยาบเร่งแผลงลอย กองอนามัยสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ควรทำหนังสือชี้แจงถึงความสำคัญและความเป็นมาของการจัดสุขภาพิบาลอาหารหยาบเร่งแผลงลอย และขอความร่วมมือกับผู้บริหารการศึกษา ในการประชุมชี้แจง แจกคู่มือเกี่ยวกับการจัดสุขภาพิบาลอาหารหยาบเร่งแผลงลอย พิษภัย ตลอดจนเอกสารประกอบ เพื่อให้ครุมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพิษภัยของอาหารหยาบเร่งแผลงลอย มอบนโยบายที่ชัดเจน เช่น ห้ามไม่ให้นักเรียนซื้ออาหารหยาบเร่งแผลงลอย หรือ ห้ามขายอาหารหยาบเร่งแผลงลอยหน้าโรงเรียน เป็นต้น จากนั้น มอบนโยบายให้ครุนำไปปฏิบัติ และมีการนิเทศ ติดตามงาน และประเมินผลเป็นระยะ และสม่ำเสมอ

นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหาร และผู้ประกอบการค้าอาหารหยาบเร่งแผลงลอย ให้มีความรู้ และตระหนักในการเลือกบริโภคอาหารหยาบเร่งแผลงลอย ในส่วนผู้บริโภค ควรอบรมให้ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ ให้รู้จักเลือกซื้ออาหารที่สะอาด พิจารณาถึงคุณค่าของอาหาร หรือสารอาหารที่ควรได้รับ มากกว่าพิจารณาจากความสะอาด และราคาถูกเป็นหลัก คำนึงผู้ค้าอาหาร ควรจัดให้มีการอบรมในเรื่องสุขภาพิบาลอาหาร ความสะอาด ความปลอดภัยในการเตรียม และปรุงอาหาร พิษภัยของวัตถุเจือปน สิ่งปนเปื้อนในอาหาร การคลุมอาหารให้มีฉีฉิด การคัดเลือกคุณภาพวัตถุดิบ อนามัยส่วนบุคคล สุขลักษณะของร้านอาหาร เพื่อให้ผู้ค้ามีความรู้และเกิดความตระหนัก และนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องในการประกอบอาหาร อันเป็นสาเหตุให้ผู้บริโภคได้รับอาหารที่สะอาด และปลอดภัย นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการติดต่อประสานงานกับสื่อมวลชนแขนงต่างๆ จัดผลิตสื่อสร้างสรรค์รูปแบบต่างๆ เพื่อเผยแพร่

แพร่ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของอาหารหยาบเร่งแผงลอยแก่บุคคลทั่วไป ตลอดจนจัดนิทรรศการให้แก่ประชาชนทั่วไป ตามศูนย์การค้า สถานบริการทางการแพทย์ เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน

1.4 สื่อมวลชน นับได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับพิษภัยของการบริโภคอาหารหยาบเร่งแผงลอย จึงควรตระหนักถึงความสำคัญของพิษภัยของอาหาร ดังนั้น สื่อมวลชนควรร่วมมือ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอาหาร จัดผลิตสื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น จัดทำเอกสาร จุลสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ สไลด์ เทปโทรทัศน์ สปอร์ตโฆษณา หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร เป็นต้น ทั้งนี้ ควรมีการเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวอย่างมีระเบียบแบบแผน และต่อเนื่องสม่ำเสมอ

1.5 บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ควรมีส่วนสนับสนุน ส่งเสริมให้บุตรหลานมีสุขภาพดี ดังนั้น โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้ปกครอง โดยจัดในรูปแบบการปฐมนิเทศผู้ปกครองในระยะเปิดภาคเรียนของปีการศึกษา จัดทำจดหมายเผยแพร่ความรู้ และกิจกรรมของโรงเรียน จุลสาร การเยี่ยมบ้าน จัดทำนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ หรือสัปดาห์ณรงค์การไม่ซื้ออาหารหยาบเร่งแผงลอย ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะเป็นการเสริมสร้างความรู้ในเรื่องพิษภัยของการบริโภคอาหารหยาบเร่งแผงลอยมากขึ้น และเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน

2. ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่งแผงลอย ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า โดยรวม นักเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับดี และมีทัศนคติอยู่ในระดับดีมาก ในเรื่องควรจัดให้มีการเรียนการสอนเรื่องอันตรายของอาหารหยาบเร่งแผงลอยในหลักสูตร และควรจัดให้มีการณรงค์เรื่องความสะอาดเกี่ยวกับการประกอบอาหารหยาบเร่งแผงลอย ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริม สนับสนุน และปลูกฝังความรู้ และทัศนคติต่อเนื่องไปเรื่อยๆ เพื่อเป็นการพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อการบริโภคอาหารหยาบเร่งแผงลอยให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เพราะ ทัศนคติเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการปฏิบัติ อย่างไรก็ตามยังพบว่า นักเรียนมีทัศนคติที่อยู่ในระดับพอใช้ในเรื่อง การซื้ออาหารหยาบเร่งแผงลอยรับประทานไม่ใช่เรื่องเสียหาย และอาหารหยาบเร่งแผงลอยหาซื้อได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรพิจารณาดังนี้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีทัศนคติที่ดี ในเรื่องพิษภัยของอาหารหยาบเร่งแผงลอย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่งแผงลอยใน

สถานศึกษา โดยเน้นให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนมีการเรียนรู้มากขึ้น และกระตุ้นให้เกิดความตระหนักในพิษภัยของอาหารหยาบเร่งแผลลลย โดยจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ที่เหมาะสมกับเด็ก นอกจากนี้ควรร่วมมือ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพลลลอาหาร ตลอดจนชุมชนและครอบครัว ในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดี อาจจัดอยู่ในรูปการปฐมนิเทศ การจัดนิทรรศการ และจัดสัปดาห์รณรงค์การไม่ซื้ออาหารหยาบเร่งแผลลลย

2.2 ครูผู้สอน ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนมีทัศนคติในทางบวก เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของนักเรียนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริงได้ โดยคำนึงถึงความสนใจ ความพร้อม ความสามารถ และภูมิหลัง โดยครูควรสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนมากที่สุด สอนให้รู้จักคิด วิเคราะห์ ถึงความสำคัญ คุณค่าของอาหาร และพิษภัยของอาหาร จัดทำสื่อการสอนที่น่าสนใจ เพื่อเสริมการเรียนการสอน จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และสร้างทัศนคติในรูปแบบการจัดมุมสุขภาพ จัดหาหนังสือประกอบ ป้ายนิเทศ นิทรรศการ และรายการคุยกับครู นอกจากนี้ ครูควรมีการประชุมชี้แจงผู้ปกครองในโอกาสที่เหมาะสม เผยแพร่ความรู้จากโรงเรียนสู่บ้านในรูปแบบจุลสาร หรือจดหมายเผยแพร่ หรือพบปะพูดคุยกับผู้ปกครอง

2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพลลลอาหาร กองอนามัยสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ควรมีการติดต่อประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนเพื่อประชุมชี้แจง เผยแพร่ความรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และมีการประเมินผลเป็นระยะ ตลอดจน ร่วมมือกับสื่อมวลชนแขนงต่างๆ โดยเฉพาะ โทรทัศน์ และวิทยุ เพื่อเผยแพร่ความรู้ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหยาบเร่งแผลลลยให้ดีขึ้น นอกจากนี้ ควรจัดให้มีสัปดาห์รณรงค์การไม่ซื้ออาหารหยาบเร่งแผลลลย บอกถึงพิษภัยของอาหารหยาบเร่งแผลลลย สัปดาห์คุ้มครองผู้บริโภค ตลอดจน จัดนิทรรศการตามศูนย์การค้า หรือสถานบริการสาธารณสุข มีการแจกจุลสาร แผ่นพับ หรือทำป้ายโฆษณาณรงค์เรื่องการไม่ซื้ออาหารหยาบเร่งแผลลลย

2.4 สื่อมวลชน ควรจัดทำสื่อสร้างสรรค์ ที่น่าสนใจ และน่าประทับใจ ผ่านทางช่องทางสื่อสารแขนงต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสาร ตลอดจนมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2.5 ผู้ปกครอง ควรมีเวลาในการพูดคุย ซักถาม และอธิบายเกี่ยวกับพิษภัยของอาหารหาบเร่แผงลอยแก่นักเรียน ตลอดจนทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดี เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยให้แก่บุตรหลาน เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย

3. ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย โดยรวมนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ แสดงว่า นักเรียนอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อพิษภัยอันจะเกิดจากการรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอย ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาดังนี้

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ควรกำหนดนโยบายการห้ามนักเรียนซื้อหรือรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอย และห้ามไม่ให้ขายอาหารหาบเร่แผงลอยบริเวณหน้าโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดให้มีอาหารที่หาซื้อได้ง่าย สะดวก สะอาด และราคาถูกภายในโรงเรียน โดยจัดให้มีร้านค้าขายอาหารราคาถูก ดูแลเรื่องสุขาภิบาลอาหารอย่างดี นอกจากนี้ ควรมีการติดต่อประสานงานกับครอบครัวและชุมชน ในการจัดสัปดาห์รณรงค์การไม่ซื้ออาหารหาบเร่แผงลอย โดยเชิญผู้แทนชุมชน และผู้ปกครองมาร่วมงาน และขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง ให้นเน้นด้านพฤติกรรม การเลือกบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย

3.2 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ มีวิธีการสอนที่หลากหลายผสมผสานกัน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนมากที่สุด โดยให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการลงมือปฏิบัติ เพื่อให้ได้ประสบการณ์ตรง นอกจากนี้ ควรมีการใช้สื่อประกอบการสอน เช่น โปสเตอร์ แบบจำลอง เป็นต้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ จะสร้างความสนใจให้เด็กมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ นอกจากนี้ ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย

3.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขาภิบาลอาหาร ทั้งสำนักอนามัย สังกัดกรุงเทพมหานคร กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ควรจัดให้มีสัปดาห์รณรงค์การไม่ซื้ออาหารหาบเร่แผงลอย บอกถึงพิษภัยของอาหารหาบเร่แผงลอย นอกจากนี้ ควรจัดนิทรรศการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ถึงพิษภัยของอาหารหาบเร่แผงลอย โดยจัดในศูนย์การค้า สถานบริการสาธารณสุข หรือ สถานที่สาธารณะต่างๆ ซึ่งการรณรงค์ดังกล่าว ควรจัดให้กระจายอย่างทั่วถึง มีความสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ตลอดจน ควรมีการติดตามประเมินผลเป็นระยะ

3.4 ผู้ปกครอง ควรให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการส่งเสริมให้นักเรียนมีการปฏิบัติที่สอดคล้องและเป็นไปในทางเดียวกัน และปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยแก่นักเรียน และเพิ่มแรงเสริมทางบวกอย่างต่อเนื่องแก่นักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีการปฏิบัติที่ดี เพื่อการมีสุขภาพดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไป ควรใช้เครื่องมือหลายชนิดประกอบกัน เช่น ใช้แบบสอบถามที่เป็นพฤติกรรมด้านความรู้ แบบสัมภาษณ์สำหรับพฤติกรรมด้านทัศนคติ และแบบสังเกตสำหรับพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ เพื่อจะได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

2. ควรทำการศึกษาเรื่องนี้กับนักเรียนในกลุ่ม โรงเรียนเอกชน โรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อทราบพฤติกรรมการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยของนักเรียนกลุ่มต่างๆ แตกต่างกันอย่างไ

3. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคของนักเรียน

4. ควรศึกษาถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องอาหารและโภชนาการในโรงเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมในการให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอยให้ดีขึ้น และเป็นพฤติกรรมถาวร

5. ควรมีการศึกษาถึงสภาพการส่งเสริมของผู้ปกครอง ในด้านการเลือกรับประทานอาหารแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้แก่ผู้ปกครอง

6. ควรมีการศึกษาทบทวนของครู ในการพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคอาหารหาบเร่แผงลอย ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร